
مرور درس هفتم فلسفه پایه یازدهم انسانی

در قالب سوال و جواب

کاری از عصمت اکبری

دبیر فلسفه و منطق منطقه نوخندان/خراسان رضوی

سال تحصیلی سال 1400 1399

۱. با حس چه اموری را می توان شناخت ؟ یکی از ابزارهای شناخت ما حس است ما به کمک حواس پنجگانه با عالم طبیعت آشنا می شویم و بسیاری از موجودات و ویژگی های آنها را می شناسیم

۲. آیا در شناخت حسی خطا رخ میدهد یا خیر؟ توضیح دهید بله در شناخت حسی خطا رخ میدهد اما این شناخت به قدری برای ما معتبر

است که بر پایه آن زندگی می‌کنیم و از اشیا طبیعی بهره می‌بریم و نیازهایمان را برطرف می‌سازیم

3. از نشانه‌های ارزش و اعتبار شناخت حسی چیست توانایی حس در شناخت تفاوت‌ها و تمایزهاست

4. شناخت تمایزها و تفاوت‌های اشیا چه فایده‌ای دارد این امکان را به انسان می‌دهد که به کمک عقل خود از بخش‌های متفاوت استفاده‌های مختلف کند مثلاً اگر در مقابل ما یک لیوان آب و یک ظرف غذا باشد برای رفع تشنگی لیوان آب را بر می‌داریم و برای رفع گرسنگی به سراغ ظرف غذا می‌رویم این عمل به ما می‌فهماند که ما در تشخیص لیوان آب و ظرف غذا اشتباه نکرده‌ایم

5. عقل رابه عنوان یکی از ابزارهای شناخت تعریف کنید: انسان دارای قوه‌ای است که با آن تفکر و تعقل می‌کند و با کمک این قوه می‌تواند حقایقی را درک کند که توانایی درک آن از راه احساس ممکن نیست

6. حقایقی که عقل انسان درک می‌کند شامل چه اموری است؟ این حقایق، هم می‌تواند امور محسوس و طبیعی را شامل شود و هم امور غیر محسوس و غیر طبیعی را دربرگیرد

7. شناخت تجربی چیست؟ عقل با کمک حواس و تحلیل عقلانی یافته های حسی می تواند به بسیاری از اسرار و رموز طبیعت پی ببرد و قوانین طبیعی را بشناسد این نوع شناخت را که عقل با همکاری حس بدست می آورد شناخت تجربی می گوئیم

8. شناخت تجربی بر چه پایه هایی استوار است؟ مواردی را بیان کنید شناخت تجربی بر چند قاعده عقلی مهم استوار است و دانشمند در هنگام بررسی داده های حسی آن قواعد را در نظر دارد و از آنها بهره می برد

1. پدیده ها خود به خود پدیده نمی آیند بلکه هر پدیده ای نیازمند علت است

2. هر پدیده علت ویژه ای دارد و از هر چیزی هر چیزی پدید نمی آید

3. طبیعت همواره یکسان عمل میکند

9. از اولین دانشمندانی که مبانی علوم تجربی را پایه گذاری کرد چه کسی بود او شاگرد که بود توضیح دهید ارسطو شاگرد افلاطون بود وی علاوه بر تبحر در فلسفه یک دانشمند علوم طبیعی نیز شمرده می شد

۱۰. نقش ابن سینا در تبیین قواعد عقلی علوم طبیعی را توضیح دهید
ابن سینا کتابهای متعددی هم در فلسفه و هم علوم طبیعی نوشت که
همواره مورد توجه فیلسوفان و دانشمندان علوم طبیعی بوده است

۱۱. چه کسی در گسترش اندیشه‌های ارسطو درباره قانون علیت و
ابعاد مختلف آن تاملات عمیقی کرد و توضیحاتی داد که همچنان قابل
استفاده است؟ ابن سینا

۱۲. ابن سینا درباره قانون علیت چه توضیحی ارائه داد؟ ابن سینا
توضیح داد قانون علیت از تجربه و آزمایش به دست نمی آید بلکه
برعکس خودش پایه و اساس هر تجربه ای است این قانون یکی از
قواعد اولیه تعقل است که انسان در شناخت هر پدیده ای از آن
استفاده می کند

۱۳. شناخت عقلی درونی؛ چگونه شناختی است نیروی عقل علاوه
بر استفاده از حواس بیرونی مانند چشم و گوش می تواند حالات
درونی نفس مانند شادی درد محبت دشمنی عصبانیت و خوشحالی را
شناسایی کند و درباره آنها نظر دهد مثلاً انسان می تواند به کمک عقل
خود علل پیدایش شادی و افسردگی را کشف و درباره آنها توضیح
دهد

۱۴. شناخت عقلی را توضیح دهید عقل قادر است بدون استفاده از
یافته های تجربی و صرفاً با تفکر و چینش استدلال به حقایق برسد
و دانش هایی را پایه گذاری کند به این قبیل دانش ها شناخت عقلی
می گوئیم بسیاری از دانسته های ریاضی از این قبیل هستند

۱۵ . فلسفه چگونه شناختی است توضیح دهید فلسفه جزء شناخت های عقلی است دانستی های این دانش از طریق حواس و تجربه به دست نمی آید بلکه فقط از طریق تعقل محض می توان به آنها رسید مثلاً ذات و صفات خداوند را نمی توان با حس و تجربه درک کرد و شناخت آنها مستلزم بهره گیری از قواعد شناخت عقلی است

۱۶ . معرفت شهودی را تعریف کنید قلب یا دل یکی دیگر از ابزارهای معرفت انسان است که می تواند بی واسطه به حقایقی برسد و معرفت کسب کند معرفتی که از این طریق به دست می آید معرفت شهودی نامیده می شود

۱۷ معرفت شهودی چگونه حاصل می شود این معرفت از طریق تقویت ایمان و تعالی بخشیدن به نفس و تهذیب آن و کمال طلبی همراه با عبادت خالصانه به تدریج و گام به گام حاصل می شود

۱۸ . معرفت شهودی یک معرفت بی واسطه است یعنی چه توضیح دهید یعنی بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلی در قلب تجلی می کند البته برای دریافت چنین معرفتی سیر و سلوک و تهذیب نفس ضروری است

۱۹ . معرفت شهودی چرا به این نام نامیده شده است این شناخت را بدان جهت شهودی می گویند که قلب انسان حقیقت را چنان درمی یابد که گویا با چشم می بیند

۲۰ . مواردی از شهود توسط عارف و سالک الی الله را بیان کنید
عارف ممکن است بتواند در همین دنیا آخرت را مشاهده کند علاوه
بر عالم طبیعت سایر عوالم را مشاهده نماید و وجود فرشتگان را
هم واقعاً بباید این قبیل مشاهدات از نوع شهود قلبی است و از راه
چشم به دست نمی آید

۲۱ . وحی الهی چیست یکی از شهود های قلبی است که این شهود
ویژه پیامبران است

۲۲ . معارف و حیانی را توضیح دهید خداوند از طریق وحی و به
واسطه پیامبران معارفی را در اختیار بشر قرار می دهد که به آن
معارف و حیانی می گویند

۲۳ . پیامبران آنچه را که از راه وحی دریافت کرده اند چه می کنند
توضیح دهید آنان آنچه را که از راه وحی دریافت کرده اند به
انسان های دیگر می رسانند در شهود و حیانی خداوند حقایق و معانی و
حتی گاهی کلمات و عبارات خود را بر قلب پیامبر نازل می کند و
پیامبران معانی و کلمات و عبارات را دریافت می کند و هیچگونه دخل
و تصرفی از طرف پیامبر در آن صورت نمی گیرد

۲۴ . قرآن .. نمونه ای از کلام الهی است که خداوند از طریق وحی بر
قلب آخرین پیامبر خود نازل کرده است

موفق باشید

دوستدارتان

اکبری